

ข้อตรวจพบและข้อควรระวังในการจัดทำ ประมาณการ/ราคากลาง

เอกสารประกอบการบรรยาย

โครงการสัมมนา

เรื่อง การเตรียมความพร้อมการจัดซื้อจัดจ้าง ภายใต้โครงสร้างใหม่ของ
สำนักงานจัดรูปที่ดินกลาง
ณ. โรงแรมโกลเด้น ซิตี้ ระยอง

ข้อเสนอแนะและควรระวังในการจัดทำประมาณการและราคากลาง

1. มีการแต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดราคากลางงานจ้างก่อสร้างเป็นการประจำ โดยแต่งตั้งเป็นประจำปี
2. งานที่อลอดคลองส่งน้ำแห่งหนึ่ง (งานดำเนินการเองทั้งโครงการ) ในการคำนวณราคางาน ผู้คำนวณใช้อัตราราคางานคอนกรีตโครงสร้าง (คสล.เบา) ตามที่สำนักงบประมาณกำหนดแล้ว แต่ได้รวมรายการเหล็กเส้นเสริมคอนกรีต หรือมีการรวมค่าจ้างชั่วคราวซ้ำอีก
3. งานจ้างก่อสร้างระบบส่งน้ำฯ/งานจ้างเหมาดาดคอนกรีตคลองส่งน้ำแห่งหนึ่ง พบว่าการคำนวณราคากลางยังดำเนินการไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ฯ ดังนี้

3.1 กรณี กิจกรรมงานก่อสร้างมีหลายประเภทงานที่ต้องดำเนินการ เช่น งานก่อสร้างชลประทาน งานสะพานและท่อเหลี่ยม ผู้คำนวณราคางานไม่ได้นำค่างานต้นทุนของงานก่อสร้างทั้งโครงการ ไปเทียบอัตราส่วนเพื่อหาค่า Factor F แต่ละประเภท แต่นำค่า Factor F ต้นทุนรวมของประเภทงานก่อสร้างชลประทาน และ งานก่อสร้างสะพานและท่อเหลี่ยมตามประเภทงานก่อสร้างนั้นๆ มาคำนวณต้นทุนงาน

3.2 งานจ้างเหมาติดตั้งคอนกรีตคลองส่งน้ำ มูลค่างาน 7,135,000 บาท ผู้คำนวณไม่ได้หาค่า Factor F ตามมูลค่างาน ต้นทุนแต่ใช้ค่า Factor F ที่มูลค่างาน 5 ล้านบาท ซึ่งมีอัตราสูง กว่ามาคำนวณราคากลาง ทำให้ราคากลางสูงเกินกว่าที่ควรจะเป็น

4. งานจ้างก่อสร้างระบบส่งน้ำ แห่งหนึ่งการกำหนดอัตรา
ราคางานเหล็กเส้นเสริมคอนกรีตในการจัดทำราคากลาง

4.1 ผู้คำนวณได้คิดค่าเหล็ก ค่าเผื่อและสูญเสียน
ค่าแรงตัดผูกเหล็ก รวมอุปกรณ์ แล้ว แต่ยัง**บวกค่าลวด**
ผูกเหล็กซ้ำอีก โดยเข้าใจว่า ค่าแรงตัดเหล็กรวมอุปกรณ์
ตามหลักเกณฑ์ไม่ได้รวมค่าลวดผูกเหล็ก

4.2 ราคาวัสดุ (เหล็กใช้เหล็กผิวเรียบขนาด 6,9 และ
12 ใช้เหล็กเพียง 3 ขนาด) ซึ่งไม่เป็นไปตาม
หลักเกณฑ์ฯ

5. งานจ้างก่อสร้างระบบส่งน้ำ ซึ่งงานดังกล่าวมีค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนด หรือค่าใช้จ่ายอื่นที่จำเป็นต้องมีในงานก่อสร้าง พบว่าผู้คำนวณราคากลางมีการบิดเบือนพิเศษทศนิยมในขั้นตอนของการคำนวณหาค่า Factor F ค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนด

6. การกำหนดปริมาณเหล็กเส้นในแผนจัดซื้อจัดจ้าง ผู้คำนวณไม่ได้ถอดปริมาณเหล็กเส้นเสริมคอนกรีตตามแบบรูปรายการก่อน และนำปริมาณเหล็กที่ได้จากการถอดแบบมากำหนดเป็นปริมาณที่ต้องใช้ในแผนจัดซื้อจัดจ้าง แต่หน่วยงานใช้ปริมาณเหล็กเส้นที่ 100 กิโลกรัม (คสล.เบา) 125 กิโลกรัม (คสล.กลาง) หรือ 150 กิโลกรัม (คสล.หนัก) มาคูณปริมาณคอนกรีต

7. การคำนวณราคากลางงานจ้างเหมาแห่งหนึ่ง กรณีที่งานก่อสร้างอาคารชลประทานที่ไม่แยกรายการเป็นงานย่อยและกำหนดหน่วยเป็นแห่ง หน่วยงานใช้ตาราง Factor F งานก่อสร้างทาง/งานชลประทานมาคำนวณต้นทุนงานแทนการใช้ตาราง Factor F งานสะพานและท่อเหลี่ยม ส่งผลให้วงเงินราคากลางที่คำนวณสูงเกินกว่าที่ควรจะเป็น

8. การจัดทำประมาณการงานปรับปรุงภูมิทัศน์ภายในหน่วยงาน พบว่าการคำนวณราคางาน ขาดความชัดเจนถึงที่มาของอัตราราคางาน หรือ ชนิด และขนาดของต้นไม้ที่ต้องใช้ในการดำเนินการ

9. งานอาคารที่รับน้ำเข้าคลองแห่งหนึ่ง การกำหนด
อัตรางานคอนกรีตโครงสร้างหน่วยงานใช้อัตราราคา
งานคอนกรีตเบา มาจัดทำประมาณการเพื่อขอรับการ
จัดสรรงบประมาณ แต่งานซึ่งตามแบบรูปรายการเป็น
งานคอนกรีตเสริมเหล็กกลาง

10. การจัดซื้อวัสดุหลักโดยวิธีตกลงราคา
หลายหน่วยงานไม่ได้จัดทำราคาตลาด/
ราคากลาง ณ ปัจจุบัน เพื่อใช้เป็นข้อมูล
เปรียบเทียบในการจัดหาแต่ละครั้ง

11. การคำนวณราคากลางในการจัดซื้อ
วัสดุก่อสร้าง มีการคำนวณกำไร 5.5 หรือ
5% ของค่าขนส่งไว้ด้วย

12. การคิดค่าอำนาจการ (งานดำเนินการเอง) หลายหน่วยงาน
ยังดำเนินการไม่ถูกต้อง ตามหลักเกณฑ์กำหนด

- มีการนำรายการเครื่องก๊ว้นบานระบายฝาท่อ หรือ
งานปลุกหญ้า เครื่องสูบน้ำ มารวมคิดค่าอำนาจการ

- กรณีค้างงานอยู่ระหว่างช่วงของค้างงานต้นทุนที่กำหนด ใน
การคิดค่าอำนาจการผู้คำนวณราคางานไม่ได้เทียบหา
อัตราส่วนค่าอำนาจการของช่วงค้างงานต้นทุนนั้นๆ แต่นำ
อัตราค่าอำนาจการจากตาราง Factor F งานอาคารที่มูลค่า 2
ล้านบาท บวกรวมค่าอำนาจการที่มูลค่างาน 5 ล้านบาท หาร
ด้วย 2

- การกำหนดอัตราราคางานเครื่องกว้านพร้อมบานระบาย ใน ส่วนของงานทำเองยังดำเนินการไม่ถูกต้อง โดยผู้คำนวณนำอัตราราคางานที่สำนักงบประมาณกำหนดของราคาเครื่องกว้านพร้อมบานระบายงานจ้างเหมามากำหนดเป็นราคางาน เนื่องจากเข้าใจว่าเมื่อไปจัดหาจะดำเนินการในขั้นตอนการจัดจ้างพร้อมติดตั้งจึงเลือกใช้อัตราราคางานจ้างเหมามากำหนดแทนอัตราราคางานงานทำเอง

- การจัดทำประมาณการงานปรับปรุงคลอง แห่งหนึ่ง (งานดำเนินการเอง-ปี60) พบว่า ผู้คำนวณราคางานได้คิดค่าเงินสมทบประกันสังคม 5% ของวงเงินค่าแรงลูกจ้างชั่วคราว รวมเป็นต้นทุนราคางานที่ขอรับการจัดสรรงบประมาณ

13. การคำนวณราคากลางงานจ้างก่อสร้าง หลายหน่วยงานที่
คำนวณราคากลางแล้ว มีการปรับเพิ่มราคากลางที่คำนวณได้ให้เป็น
จำนวนเต็ม เช่น

- ราคากลางที่คำนวณได้ 7,805,446.53 บาท ขอใช้

7,806,000.- บาท

- ราคากลางที่คำนวณได้ 9,305,351.46 บาท ขอใช้

9,306,000.- บาท

14. การกำหนดอัตราราคางานค่าจัดทำนบซองพร้อมร้อยย้าย
ผู้คำนวณราคางานคิดค่าแรงร้อยย้ายทำนบชำ้าช้อน

15. โครงการระบบระบายน้ำแห่งหนึ่ง จัดทำประมาณการ มีการแยกกิจกรรมที่ต้องดำเนินการออกเป็น 2 สัญญาจ้าง ซึ่งมีเนื้องานที่ดำเนินการอยู่ในพื้นที่เดียวกัน และการแบ่งออกเป็น 2 สัญญาทำให้ราคางานสูงเกินควร และทำให้อำนาจการสั่งซื้อส่งจ้างเปลี่ยนไป

16. กิจกรรมงานซ่อมแซมเครื่องกวนบ้านระบาย การคำนวณราคางานหน่วยงานเลือกใช้ไม้เนื้อแข็งสำหรับการปักทำเสาค้ำยัน โดยตามรายการคำนวณระบุขอใช้ไม้เนื้อแข็ง 60 ท่อน จัดซื้อจริง 80 ท่อน จึงเป็นการจัดซื้อเกินกว่ารายการคำนวณ และ อาจมองว่าวัสดุที่เลือกใช้ (ไม้เนื้อแข็ง) เป็นการเลือกใช้วัสดุเกินความจำเป็น และความเหมาะสมกับลักษณะงานที่ดำเนินการ เพราะไม้เนื้อแข็งมีราคาค่อนข้างสูง

17. วัสดุที่ปรากฏในรายการคำนวณ ตามประมาณการ แต่ไม่ปรากฏว่ามีการจัดซื้อวัสดุดังกล่าวเพื่อใช้ในการทำงาน

18. การคำนวณหาปริมาณดินหลวม (บดอัดแน่น 85%) และหินคลุก ผู้คำนวณใช้อัตราที่ 1.6 ทำให้ปริมาณดิน และหินคลุกที่คำนวณได้ สูงกว่าหลักเกณฑ์กำหนด ซึ่งที่ถูกต้อง ดินใช้อัตราที่ 1.4 และหินคลุกอัตรา 1.5

19. จัดทำและกำหนดราคากลางปูนซีเมนต์หลายราคาโดยแยกตามยี่ห้อ ตามที่สำนักงานพาณิชย์จังหวัดเผยแพร่ไว้

20. กิจกรรมเดียวกันระบุแหล่งวัสดุเดียวกัน แต่กำหนดระยะทางขนส่งแตกต่างกัน

21. งานจ้างก่อสร้างอาคารบังคับน้ำแห่งหนึ่งผู้คำนวณปรับเพื่อปริมาณเพิ่มขึ้นจากแบบรูปรายการที่คำนวณ

22. งานจ้างก่อสร้างที่จัดหาโดยวิธีประกวดราคา (E-bidding) ผู้คำนวณราคากลางเลือกใช้ตาราง

Factor F ที่ ไม่มีการจ่ายค่าจ้างล่วงหน้า 15%

23. การจัดทำประมาณการงานบานระบายฝาท่อและเครื่องยกพร้อมเพลา ผู้คำนวณงานกำหนดงานจ้างเหมาจัดทำเครื่องกว้านบานระบาย (คิดค่า **Factor F**) แต่แยกค่าติดตั้งบานฝาท่อและเครื่องยกพร้อมเพลา กำหนดเป็นงานดำเนินการเอง

24. เอกสารการจัดหาและแบบก่อสร้างกำหนดให้ใช้เหล็กเส้นเสริมคอนกรีตชนิดข้ออ้อยชั้นคุณภาพ SD 30 ซึ่งไม่สอดคล้องกับหลักฐานใบส่งของและรายงานผลทดสอบที่ระบุชั้นคุณภาพ SD 40

25. การจัดทำประมาณการและราคากลาง งานจ้าง
เหมาดินชุดด้วยเครื่องจักรพร้อมขนย้าย วงเงินราคา
กลาง **70,230.26 บาท** จัดจ้างโดยวิธีตกลงราคา ผู้
คำนวณใช้ค่า Factor F ไม่ถูกต้อง คือ ใช้อัตราค่า
Factor F ที่มีการจ่ายล่วงหน้า 15% และหักประกัน
ผลงาน 10% ทำให้ใช้ค่า Factor F ในการคำนวณราคา
งานและราคากลางไม่สอดคล้องกับวิธีการจัดหาและ
ระยะเวลาดำเนินงาน

26. ขาดเอกสารอ้างอิงถึงรายละเอียดประกอบกร
จัดทำราคากลาง

27. มีการเบิกจ่ายงบประมาณในส่วนของค่าจ้างชั่วคราว สูงกว่าค่าจ้างชั่วคราวที่กำหนดไว้ในประมาณการ

28. งานจัดระบบน้ำฯ ซึ่งมีกิจกรรมอาคารท่อส่งน้ำ เข้ามา ท่อลอดถนน อาคารน้ำตก เป็นต้น งาน คอนกรีตที่ดำเนินการเป็นงานคอนกรีตล้วน หรือ คอนกรีตหยาบ แต่กำหนดอัตราราคางานตาม ประมาณการกำหนดอัตราราคางานเป็นงานคอนกรีต ล้วนปนหินใหญ่

29. การจัดทำประมาณการงานจัดระบบน้ำฯ (งานทำ
เอง) กิจกรรมจัดหาดินผู้คำนวณดำเนินการสืบราคา
วัสดุจากผู้ขาย 2 ราย และเลือกใช้ราคาสูงมาคำนวณ
เป็นอัตราราคางาน

30. รายงานผลทดสอบปูนซีเมนต์จาก สำนักวิจัยฯ หรือ
กรณีส่งทดสอบมหาวิทยาลัย /วิทยาลัยเทคนิค ปราบกฏ
ว่าในรายงานผลทดสอบยี่ห้อปูนซีเมนต์เป็นคนละยี่ห้อ
ที่พัสดุจัดซื้อ

**ข้อตรวจพบในการจัดทำประมาณการ/
ราคากลาง
ของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน**

แนวทางการตรวจสอบราคากลางงานก่อสร้างของทาง ราชการ ของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

❖ การคำนวณราคากลาง สิ่งที่หน่วยงานควรคำนึงถึง คือใช้หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้าง ที่มีผลการบังคับใช้ในขณะที่จัดทำราคากลางหรือไม่

“ ราคากลางงานก่อสร้างของทางราชการ ไม่ใช่ราคามาตรฐานของงานก่อสร้าง แต่เป็นราคาค่าก่อสร้างที่ประเมินหรือคำนวณตามข้อมูลข้อเท็จจริงที่เป็นปัจจุบันในขณะที่ประเมินหรือคำนวณราคากลางโครงการ/งานก่อสร้างนั้น”

ราคากลาง เป็นราคาที่ทางราชการยอมรับได้ ไม่สูงจนผู้ประกอบการได้กำไรมากเกินไปกว่าที่ควรได้รับ และเป็นราคาที่ไม่ต่ำจนผู้ประกอบการไม่สามารถที่จะดำเนินการก่อสร้างได้

ข้อสังเกตจากการตรวจสอบ ของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

1. งานจ้างก่อสร้างใช้ประมาณการในการจัดทำงบประมาณมากำหนดเป็นราคากลาง
2. กรณีราคากลางสูง/ต่ำเกิน 15% ไม่จัดส่งรายละเอียดการคำนวณราคากลางส่ง สตง.
3. การหาอัตราส่วนของผลต่างของราคาที่ประกวดได้กับราคากลางที่คำนวณไว้ หน่วยงานใช้ราคากลางเป็นฐานในการคำนวณ
4. ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการราคากลางงานจ้างก่อสร้าง เป็นผู้ที่ไม่มีความรู้เกี่ยวกับงานก่อสร้างนั้นๆ

5. การจัดทำราคากลางงานจ้างเหมาใช้ราคาวัสดุ (ราคาพาณิชย์จังหวัด/ราคานำสีบ)ที่ยังไม่ได้หัก ภาษีมูลค่าเพิ่ม

6. กรณีสีบราคาวัสดุไม่ได้จัดทำบันทึกแสดงรายละเอียดการสีบราคาไว้เป็นหลักฐาน

7. จัดซื้อหินใหญ่มีการบวกค่าตักขนขึ้นรถบรรทุกด้วยทำให้ราคากลางสูงกว่าที่ควรจะเป็น

8. กำหนดอัตราราคางานไม่ถูกต้อง คือ ลักษณะงานเป็นงานดินขุดด้วยเครื่องจักร แต่หน่วยงานกำหนดเป็นงานขุดลอกด้วยรถขุด

9. การคิดราคางานคอนกรีตโครงสร้างไม่เป็นไปตามแบบ โดยตามแบบกำหนดคอนกรีตรับแรงกดสูงสุดไม่น้อยกว่า **175 kilogram Per square centimeter (KSC)** ซึ่งมีราคาคอนกรีตลูกบาศก์ละ 2,374 บาท แต่คณะกรรมการราคากลางใช้ราคาคอนกรีตโครงสร้างที่ **210 (KSC)** ซึ่งมีราคาแพงกว่า

10. การคำนวณปริมาณงานดินถมบดอัดแน่น 95% (เครื่องจักร) สูงกว่าที่ควรจะเป็น โดยปริมาณที่คณะกรรมการฯ คำนวณคือ 7,550 ลบ.ม. แต่ สตง. คำนวณได้ 5,122 ลบ.ม. (สาเหตุเนื่องจากการใช้ค่าระดับดินในการคำนวณสูงกว่าที่กำหนดไว้ในแบบ)

11. โครงการประตูระบายน้ำแห่งหนึ่งการคำนวณราคากลางไม่ถูกต้อง

- คิดปริมาณงานรายการงาน **Gate Indicator** สำหรับเครื่องกว้านบานระบาย จำนวน 3 ชุดซ้ำซ้อน
- ใช้ค่า **Factor F** ไม่ถูกต้อง ทำให้ราคางานสูงไป

12. งานจ้างขุดลอกการคำนวณราคากลางไม่นำค่างานต้นที่คำนวณได้ไปคูณ **Factor F** ทำให้ราคากลางที่ได้ต่ำกว่าที่ควร

13. การคิดค่าขนส่งยังดำเนินการไม่ถูกต้อง กรณีการคิดค่าขนส่งที่มีการหัก 10 กิโลเมตรแรก เช่น ระยะทางขนส่งถึงสถานที่ก่อสร้างเท่ากับ 63 กิโลเมตร ผู้คำนวณคิดค่าขนส่งโดยนำระยะทาง 63-10 กิโลเมตร เท่ากับ 53 กิโลเมตร นำระยะทางที่ 53 ไปเปิดตารางอัตราค่าขนส่ง ซึ่งที่ถูกต้อง คือนำอัตราค่าขนส่งกิโลเมตรที่ 63 หักด้วยอัตราค่าขนส่งที่ระยะทาง 10 กิโลเมตร

14. การคิดราคาท่อ คสล. คำนวณค่าขนส่งโดยคิดค่าขนส่งต่อลูกบาศก์เมตร ซึ่งตามหลักเกณฑ์ให้คิดค่าขนส่งต่อตัน ทำให้ราคาท่อ คสล.ที่คำนวณได้สูงเกินไป

15. การคำนวณงานไม้แบบสำหรับกิจกรรมงานดาดคอนกรีต (จ้างเหมา) ผู้คำนวณคิดอายุการใช้งานของไม้แบบเพียง 2 ครั้ง ซึ่งไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานชลประทาน

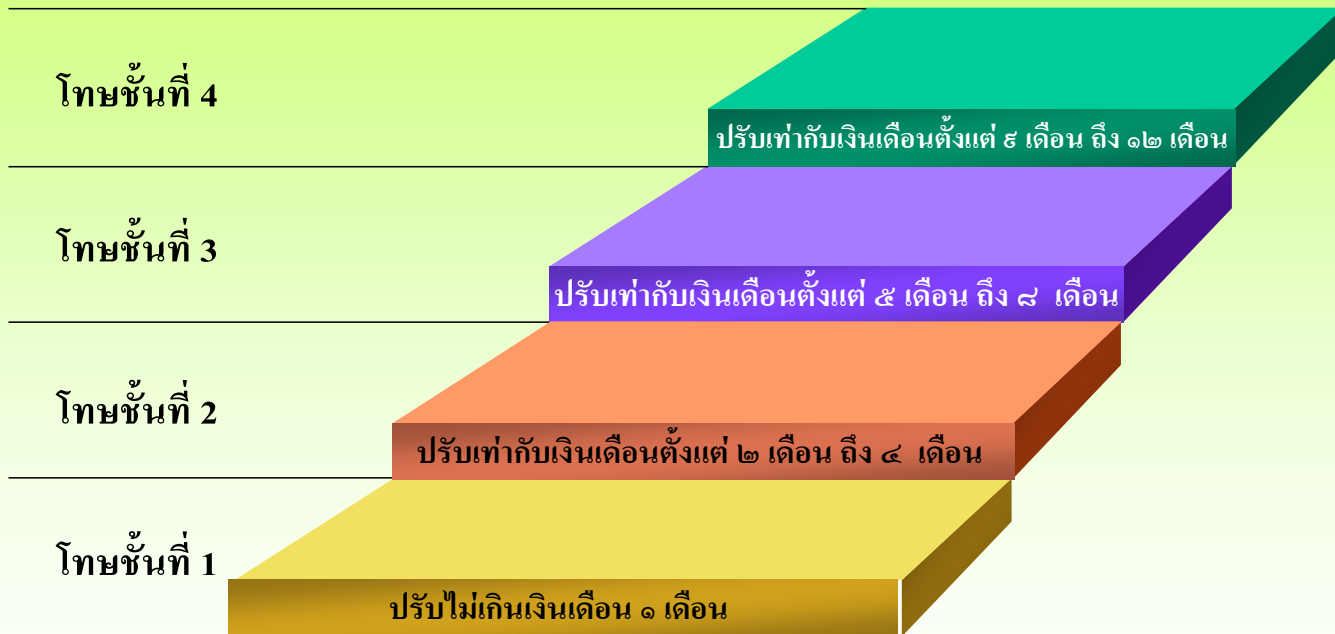

16. กิจกรรมทำนบดินชั่วคราวพร้อมรื้อย้าย ผู้
คำนวณ กำหนดอัตราการ่างานดินถมบดอัดแน่นด้วย
เครื่องจักรที่ 95 % แทนการใช้อัตราการ่างานดินถม
บดอัดแน่นด้วยเครื่องจักรที่ 85 % สตง.ตั้งข้อสังเกต
ว่าหน่วยงานกำหนดอัตราการ่างานเกินความจำเป็น
ทำให้ราค่างานสูงเกินกว่าที่ควรจะเป็น

ตัวอย่าง ☯️ สรุปลำคำวินิจฉัยของ คณะกรรมการ
ตรวจเงินแผ่นดิน (คตง.) และการพิจารณาโทษ
ปรับทางปกครอง โดยชี้ขาดความผิดของกรณี
ต่างๆ

อัตราโทษปรับทางปกครอง

จบการนำเสนอ

